

Wie is bevoegd voor bewegingsonderwijs in het primair onderwijs?

Dagelijks komen via de mail en telefoon veel vragen binnen bij de KVLO over het wel of niet bevoegd zijn voor het vak bewegingsonderwijs. Voldoende aanleiding om hierover een tekst te maken zodat een ieder weet waar hij/zij aan toe is. In dit artikel wordt ingegaan op twee HBO opleidingen, een MBO en een VMBO opleiding wat betreft de bevoegdheden voor vakgebied bewegingsonderwijs. Ter afsluiting nog een alinea over bekwaamheid omdat alleen bevoegd zijn niet genoeg is.

Een paar veel gestelde vragen.

- Ik ben tien jaar geleden afgestudeerd aan de pabo en mag gym geven, maar mag ik nu ook trampoline springen aanleren?
- Ik heb de opleiding Sport en Bewegen op het CIOS in Haarlem gedaan. Mag ik nu zelfstandig lesgeven op de basisschool?
- Ik ben net klaar met de Pabo en mag geen gym geven, maar mag ik wel spellessen doen met de kinderen?

1. ALO afgestudeerden, leraren lichamelijke opvoeding

Er zijn zes Academies voor Lichamelijke Opvoeding in Nederland en zij leiden hun studenten op als leraar lichamelijke opvoeding met een eerste graads bevoegdheid voor het geven van lichamelijke opvoeding in het PO, VO, MBO en HBO. Dit betekent dat de afgestudeerden bevoegd zijn voor het geven van bewegingsonderwijs in elke vorm van onderwijs in Nederland.

2. Pabo afgestudeerden, groepsleerkrachten

Bij de afgestudeerden van de Pabo's is het van belang om onderscheid te maken in de startdatum van de studie. Dit heeft te maken met een wijziging van de bevoegdheidsregeling voor bewegingsonderwijs, in de Wet Primair Onderwijs per 2001.

Gestart voor 1 september 2001

Alle studenten die aan hun studie zijn begonnen voor 1 september 2001 en deze hebben afgemaakt voor 1 september 2005, zijn bevoegd voor het geven van bewegingsonderwijs **aan alle groepen** van het primair onderwijs.

Gestart na 1 september 2001

Alle studenten die na 1 september 2001 aan de opleiding zijn begonnen en zijn afgestudeerd zijn bevoegd voor het geven van bewegingsonderwijs **aan de groepen één en twee** van het basisonderwijs. Echter niet voor de groepen drie tot en met acht.

Om aan alle groepen in het primair onderwijs les te mogen geven kunnen zij tijdens en na de Pabo de leergang bewegingsonderwijs volgen bij één van de gecertificeerde opleidingen. Vanaf het moment dat de afgestudeerde van de Pabo de leergang bewegingsonderwijs volgt krijgt hij/zij tijdens het studietraject dispensatie tot maximaal twee jaar voor het geven van lessen bewegingsonderwijs aan leerlingen van groep 3 tot en met 8. Dit omdat zo aan het praktijkdeel van de leergang kan worden voldaan.

Pabo afgestudeerden en praktijkonderwijs

Pabo afgestudeerden zijn in het praktijkonderwijs slechts bevoegd voor een beperkt aantal vakken. Voor bewegingsonderwijs zijn ze niet bevoegd. Ook na het volgen en met succes afronden van de postinitiële leergang bewegingsonderwijs wordt voor het praktijkonderwijs géén bevoegdheid verkregen.

3. CIOS/MBO-SB afgestudeerden, lobossers

Bij de opleidingen Sport en Bewegen van instellingen voor MBO onderwijs worden lobossers (LeraarOndersteuner BewegingsOnderwijs en Sport) opgeleid. Deelnemers die deze opleiding afronden kunnen als leraarondersteuner aan de slag in het onderwijs, niet als leerkracht. Mede door het specifieke karakter van lessen bewegingsonderwijs is in het protocol Bewegingsonderwijs in het primair onderwijs vastgelegd hoe invulling wordt gegeven aan deze ondersteunende functie. Hieruit het volgende citaat: "Deze ondersteuner heeft geen bevoegdheid voor bewegingsonderwijs en werkt altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegde (bewegingsonderwijs)groepsleraar of vakleraar. Dit betekent dat de bevoegde leraar in de les aanwezig dient te zijn, aangezien de kwaliteit van de lessen bewegingsonderwijs en de veiligheid altijd gegarandeerd moeten blijven. "

4. Leerlingen met het diploma VMBO Sport, Dienstverlening en Veiligheid

Op diverse vmbo scholen wordt de richting Sport, Dienstverlening en Veiligheid aangeboden. De leerlingen die deze richting hebben afgerond mogen niet binnen het onderwijs aan de slag. Zij worden voorbereid op een middelbare beroepsopleiding die bijvoorbeeld de richting van Sport en bewegen kan hebben.

Bevoegd; dan ook voor alles.

Uit het bovenstaande tekst blijkt wie bevoegd is in het primair onderwijs en wie niet. Indien je bevoegd bent voor het geven van lessen bewegingsonderwijs ben je bevoegd voor alle onderdelen en wordt geen onderscheid gemaakt bij de inhoud van de lessen. Dus een bevoegd iemand mag lessen met spellen geven, maar ook lessen met toestellen, met trampoline of buiten sporten.

Bekwaam?

De Wet Beroepen in het Onderwijs (BIO) is per augustus 2006 in werking getreden. De kern van de Wet BIO is 'goede leraren voor goed onderwijs'. Naast bevoegdheid gaat het om het nemen van verantwoordelijkheid om de bekwaamheid voor bewegingsonderwijs op peil te houden. Leerkrachten werken aan hun kwaliteit en scholen stimuleren en bieden hen hiervoor mogelijkheden.

Meer informatie over:

Bewegingsonderwijs: www.kvlo.nl

Protocol bewegingsonderwijs: www.bondkbo.nl, zoek op protocol www.kvlo.nl, bij onderwijs, basisonderwijs

Bekwaamheid en registratie: www.kvlo.nl en kies beroepsregistratie

Wet Primair Onderwijs: www.wetten.nl en zoek op WPO

Actuele ontwikkelingen en les-ideeën: www.docentenplein.nl/beweging
www.digischool.kennisnet.nl/community_lo
www.lesidee.nl, kies vakgebied bewegingsonderwijs
Vakblad Lichamelijke Opvoeding

Miriam Appelman
25 september 2011